

Cennetten çıkarılma ve emaneti yüklenme

Ankara'dan Yiğit Kahraman: "1- Hz. Âdem'e yasaklanan Cennet meyvesinin içeriği nedir? Bu yasak Hz. Âdem'le Havva'nın birlikte olmaları (zina) mıdır? Cennet madem helâl dairesinde bir mükâfat yeridir. Yasak neden var? 2- Emanet dağlara teklif edilmiş ve dağlar kabul etmemişler. Dağlar bu emanetin ne olduğunu biliyorlar mıydı? İnsanoğlu ise onu kabul etti. İnsanoğlu bu emanetin içeriğini biliyor muydu da kabul etti?"

Bize Düşen Susmaktır

Hazret-i Âdem'e (as) Cennet'te yasaklanan meyvenin muhtevası ve ne olduğu ne Kur'ân'da, ne de sıhhatine güvenilen hadislerde açıklanmaz.

Kur'ân konuyu şöyle anlatıyor: "Ey Âdem! Sen ve eşin cennete yerleşin. Orada dilediğiniz gibi bol bol yiyin, ama şu ağaca yaklaşmayın. (Ve lâ takrabâ hazihi's-şecerate)"¹

Öyleyse bu konuda yorum yapmak bize düşmez. Biz ağaç diye bilelim; ne kaybederiz?

Bu yasaklamayı zina gibi, birlikte olmak gibi bir hususa veya bir meyve ismi vermek suretiyle bir şeye tahsis etmek ve kayıt altına almak doğru değildir.

Çünkü elde hiçbir bilgi yoktur.

Eğer bir bilgi gerekseydi her halde vahiy tarafından verilirdi.

Verilmemişse kendimizi yorum yapmaya zorlamamız yanlıştır. Yaptığımız tahsisçi yorumla insanlığın babasını incitmiş oluruz. Yorumumuz iftiradan öteye geçmez. O halde bu konuda bize düşen susmaktır.

Hikmeti Tavziftir

Yasak ağaç meselesinde gözükten şudur:

Cennet'te Hazret-i Âdem'e (as) insan olma sıfatına uygun şekilde büyük bir hürriyet verilmiştir. Fakat Allah'ın kulu olduğu için de bir yasak ağaç ile hürriyeti sınırlandırılmıştır.

Anlaşıyor ki, bu yasak ağaç yenilmek için değil; insan hayatını disiplin altına almak, insanın kulluğunu ve Allah'ın rububiyetini hatırlatmak ve insanın imtihan için yaratıldığını unutturmamak içindir.

Nitekim yasak ağaçtan yedikten sonra yeryüzüne indirilmelerinde de aynı hikmet söz konusu olmuştur.

Bediüzzaman bu hikmeti tek kelimeyle açıklıyor: "Tavzif"²

Hazret-i Âdem'in (as) Cennette yasak meyveyi yemesi ve dünyaya indirilişi öyle bir vazife ile vazifelenirildiğini gösteriyor ki, insanlığın bütün terakkisi, bütün yükselişi, bütün istidatlarının inkişafı, Allah'ın bütün isimlerine geniş bir âyine olması bu vazife ile mümkün olmuştur.

Bediüzzaman diyor ki: "Eğer Hazret-i Âdem Cennette kalsaydı, melek gibi makamı sabit kalırdı; istidâdât-ı beşeriye inkişaf etmezdi. Hâlbuki yeknesak makam sahibi olan melâikeler çoktur; o tarz ubudiyet için insana ihtiyaç yok."³

İnsanın yaratılışına uygun bir teklif yurduna ihtiyaç vardı. Cennet böyle bir teklif yurdu değildi ve olamazdı. Öyleyse insanlığın küçük bir imtihanla fitratı sınanacak ve fitratı gereği günah işleyince imtihan yurduna indirilecekti. Çetin bir dünya sınavını kazanınca Cennete alınacaktı.

İnsanın Emaneti Kabulü

İlgili âyet şöyledir: "Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler. Onu insan yüklendi."⁴

Bu konuda şunlar söylenebilir:

1- Emanetin göklere, yere ve dağlara teklif edilmesi, bunların şuur sahibi olduğunu göstermez. Emanet onlara hikmet lisanıyla teklif edilmiş, onlar da fitrat diliyle çekinmişlerdir.

2- Göklerde, yerde ve dağlarda müekkel melekler, şuur sahibidirler. Bu melekler, onlara emaneti almaktan çekinmelerini ilham etmişlerdir.

3- Emaneti insanın kabul etmesi, insanın bütün yaratılmışlara üstünlüğünün ve hilâfet sıfatının tescilidir.5

4- İnsan yaratılışı ve istidadı gereği, kendisine teklif edilen emaneti kabul ediyor. İnsan fitratı bu emaneti kabul etmekte tereddüt göstermiyor. Çünkü insan bu emaneti üstlenecek bir mahiyette yaratılmıştır. Burada da şuradan çok fitrat ve mahiyet ön plândadır.

Dipnotlar:

- 1- Bakara Sûresi: 35.
- 2- Mektubat, s. 70.
- 3- Mektubat, s. 70.
- 4- Ahzab Sûresi: 72.
- 5- Sözler, s. 224, 236.